

הפיצה על השנה

(המשך מעמוד 19)

שבע להעולם הזה בקפדנות ובהזירות רבה. פרטים רבים מסיפור אומתו באמר צוות מימכים והקלטות אוטנטיות, שאי אפשר היה לפקפק באמינותן. פרטים רבים אחרים אושרו ואומתו על ידי חקירה נמרצת שהקיפה עדים רבים. ככל שהתאשר הסיפור והתגלה כאמיתי, צצו ממנו יותר ויותר משמעויות ציבוריות ולאור מיות, שהיבו את פירסום הפרשה במלואה. גם הצורך להגן על אלישבע ואמה ולהסיר מהן את הלחץ שנועד למנוע מהן לפרסם את פרטי הפרשה, חייב את פירסום הסיפור. לשם כך, נעשו צעדים חתומים מהנוהג המקובל בהעולם הזה. בעוד שבדרך כלל חלים כללי סודיות על החומר העומד להתפרסם בעתון, הרי שהפעם היה ענין בכך שהנוגעים בדבר

בין אלישבע ואמה מצד אחד ובין מערכת העולם הזה מצד שני. סיפור הפרשה וחלק מהמיסמכים המוכיחים אותו, היו כבר בידי העולם הזה ולגבי פירסומם לא התעוררה שום בעיה. הבעיות שהתעוררו היו לגבי פירסום הסיפור האישי המלא מפי האם, על מה שעולל שר הבטחון לבתה. סיפור זה היה צריך להתפרסם הן בהמשכים מעל דפי העולם הזה והן בצורת ספר. לגבי סיפור זה הוסכם שהאם, אלפרידה ברשל, תקבל סכום של 10,000 ל"י. כל פרטי ההסכם סוכמו בדיון שנערך בין האם ובתה לבין עורכי-דין זכרונני וח"כ אבנרי, שבאחת הפגישות אף הביאו עמם נוסח כתוב של ההסכם עליו הוסכם מראש.

נוהר רק האקס הפורמאלי של התימת החווה, שנדחה בגלל סיבות טכניות. האם ובתה רצו להוסיף עוד מספר פרטים טכניים בחווה לגבי צורת התשלום. בינתיים, הן נתנו להבין, לא רק שהסכמתן נתונה לפירסום המלא של הסיפור, אלא שהן רואות בפירסום זה אמצעי חיוני להפסקת הלחץ והאימים עליהם במטרה למנוע את פירסום הפרשה.

כפי שסוכם, היה החווה צריך להתחם ביום השבת האחרון. באותו יום היה צריך גם להשלים את הסיפור שכבר נמסר קודם לכן במלואו. כפי שסוכם היה העולם הזה צריך גם לשכור על חשבוננו שומר

בבוקר יום השבת התכונן כתב העולם הזה. מסלל זוהר לצאת לדירת שתי הנשים, כדי לפגוש בשעה 10 בבוקר, כפי שנקבע. לפני שיצא מביתו, התקשרה אליו אלישבע, ביקשה אותו לדחות את בואו לשעה 11.

כעבור כמה דקות צילצלה אלישבע לבייתו של ח"כ אורי אבנרי. קולה נשמע היסטרי. "אתה מוכרח לבוא מיד! זה חשוב ביותר!" אבנרי הודיע לה כי יגיע תוך חצי שעה. אלישבע נשמעה מבוהלת, תבעה כי יבוא מיד.

"ידיד המשפחה"

בחדר

ב ינתיים, בשעה 11, הגיע מסלל זוהר לבית-המלאכה מאחורי כסית, ששימש מקום מיתור לאם ובתה. הוא הופתע למצוא בחברתן גבר אלמוני, בלתי מוכר לו. מקרית ומרכיב משקפיים כהים, אלישבע ואמה נראו מפותחות ומבוגרות. כפי שלא נראו קודם לכן, לשאלת מסלל בדבר זהותו של האלמוני, השיב הלה: "אני ידיד המשפחה." אלישבע סיפרה לה לכתב כי טילפנה לאבנרי לביתה, ביקשה ממנו להגיע מיד, אך הוא טרם הגיע. כשצילצלה מסלל לאבנרי מהמקום, נמסר לוי כי אבנרי יוצא מיד למקום.

"אני מוכרחה לדבר איתו," אמרה אלישבע.

"האם קרה משהו?" שאל מסלל, שהביח שמשוהו מזור התחולל בחדר.

"אני ישיבת לדבר איתו" האם ישיבה לידה עזיבה ושוחקת.

הכתב יצא מהדירה, המתין בכניסה לבית לאבנרי. כעבור עשר דקות הגיע אבנרי לפתח. הם ניגשו לפתח דלת המחבוא, צילצלו בפעמון. מהעבר השני של הדלת לא נשמעה כל תשובה או תזוזה.

מישהו הציץ מבעד לחריץ שבדלת, אך לא גילה את זהותו. כעשר דקות המשיכו השניים לצלצל בפעמון. שום תשובה לא נשמעה מהחדר. הם ניגשו לטלפון הקרוב, טילפנו למספר הטלפון של מקום המחבוא. מהעבר השני של הקו נשמע קולו של גבר בלתי מוכר.

"אפשר לדבר עם אלישבע?"

"היא יצאה," השיב הגבר, "חיא החוזר בעוד שעה."

היתה זו תשובה מוזרה, שכן איש לא יצא מהדירה. אין גם אפשרות לצאת ממנה בדרך אחרת. כעבור שעה, כשחזר מסלל לדירה, לא נשמע ממנה כל סימן חיים. כך קרה גם כשחזר למקום פעמים נוספות במשך היום.

היה ברור כי מישהו הפעיל לחץ ככד כדי למנוע כל קשר נוסף בין שתי הנשים לבין העולם הזה, בניסיון נואש למנוע העברת מידע נוסף על זה שכבר הועבר. אלישבע ואמה נעלמו מאז כאילו בלעה אותן האדמה. הטלפון בדירתן ובמקום המחבוא שלהן מצלצל מבלי שאיש יענה. אף אחת מהן לא התקשרה ולא נתנה סימן חיים. רק בערב יום הראשון השבוע, הגיע מכתב מזור, בכתב בלתי מזור. עם חתימה של "אמה של אלישבע", שביקש לשלוח אליה חזרה את "החומר". כך, בצורה מיסטרית, שחלקים ממנה עדיין אפוסים חידה, נעשה נסיון להשיק את אלישבע וציוס ואמה, ולמנוע מהן את פירסום הפרשה.

איומים

ורמזים

ב השתקתן וכחעלמותן של אלישבע ואמה, לא הסתיימו הנסיונות למנוע את הפירסום בהעולם הזה. למרות שלא היתה כל פניה ישירה להימנע מפירסום החומר, נשלחו רמזים ואיומים מכיוון גנים שונים ומחוגים שונים. בין השאר הושמע גם האיום לפרסם "במיליון עותקים", פרטים מחייו הפרטיים של אורי אבנרי.

איומים אלה, כמו נסיונות אחרים, אין בכוחם למנוע את הפירסום. העולם הזה, מחוץ אמונה עמוקה, ש"פרשת אלישבע" של משה דיין, היא פרשה בעלת חשיבות ציבורית ממדרגה ראשונה, שיש להסיק ממנה את מלוא המסקנות המתבקשות כדי למנוע בעתיד אפשרויות פגיעה באינטרסים לאומיים, סבור כי חובתו היא לפרסם מה במלואה.

אחרי שייבחנו הצדדים המשפטיים המלאים של הפרשה, ואחרי שיאומתו כל הפרטים ופרטי הפרטים הקשורים בה, יפרסם העולם הזה בגליון חקרום, את הפרק הראשון ב"פרשת אלישבע".

במקום המחבוא, שם הסתתרו אלישבע ואמה בימים האחרונים, אחרי שהפכו מטרה לאיומים ולעיקוב, נראית אלישבע כשלצידה כלבת-הציון המנומרת החומה שלה. ברקע נראים הקולבים של בית-המלאכה לשמלות השייך לאמה, שם עוזרת אלישבע בניהול העסק.

ידעו כי החומר המסויים הזה, הנוגע לפרשת יחסי משה דיין ואלישבע הגיע לידי מערכת העולם הזה, וכי הוא יפורסם בהעולם הזה. ידיעה כזאת היתה מורידה מיד כל נסיון להסעלת לחץ נוסף על אלישבע ואמה.

מסקנות אלה הביאו לגיבוש ההסכם ידעו כי החומר המסויים הזה, הנוגע לפרשת יחסי משה דיין ואלישבע הגיע לידי מערכת העולם הזה, וכי הוא יפורסם בהעולם הזה. ידיעה כזאת היתה מורידה מיד כל נסיון להסעלת לחץ נוסף על אלישבע ואמה.

מסקנות אלה הביאו לגיבוש ההסכם ידעו כי החומר המסויים הזה, הנוגע לפרשת יחסי משה דיין ואלישבע הגיע לידי מערכת העולם הזה, וכי הוא יפורסם בהעולם הזה. ידיעה כזאת היתה מורידה מיד כל נסיון להסעלת לחץ נוסף על אלישבע ואמה.

במדינה

(המשך מעמוד 16)

שבוע פירסמה "מכתב גלוי לחברה גולדה מאיר" בשבועון מפלגת העבודה אות. אימה מפני נקמנות. כתבה אלוני, בין השאר, באותו מכתב: "אנחנו יודעים, שבחברה דמוקרטית בוטחת לא הביאה ביקורת על סדרי השלטון ופעולות הרשות המבצעת לפאשיזם. רק אדישות של הרציבור והעתונות, או פחדם מפני הרשות, השונאת ביקורת ומחפשת דרכים לסתימת פיות, תרמו לערעור הדמוקרטיה ולעליית שלטון טוטאליטארי. כשאת מדברת על אנשים ש"נזרקו" מגלי צה"ל ומתמרמת על שניתן להם להביע את דעתם במסגרת אחרת, כשאת מתמרמת על העתורנות באופן כללי, כשאת טוענת נגד חברי מפלגה שהם שותקים לחברה שמדברת וכו', אז אומנם מתגבש הפחד, שחושש ה"הבעה נמצא בסכנה בארץ, וכי יד נקמנית תטפל במעוזים לבקר".

"...הערות אחרות עושות רושם, שאת מטילה את האוטוריטה שלך למסע החרמה. האומנם זהו בדיק מה שאת מכנה דמוקרטיה... האינך יודעת שבארץ זו יש אימה מפני נקמנות. הרוצה שאספר לך מה רב מספר האנשים שהשיבו אותי לשותק ולחזרה מפני שבעלי "עובד מדינה" ועוד יתנקמו בו בשל דברים שאמרתי אני".

"ענין שד מה בכך" המשיכה שור למית אלוני וטענה במכתבה הגלוי ל"גולדה": "כנראה שבתוך כת המובחרים, הכת המשפחתית מימים ימימה, שם מותר לריב, לבקר, להודיע, לכנות את המספר לגה טאמאניחול ואחר-כך להתפייס, ל"השלים ולגונן זה על זה. לאורחים אחרי רים אסור! הם חייבים לציית, לתת אמן, ובעיקר חובתם לתת אמונם בהנהגה, להל ולשבח ולענות אמן, וכל המעו אחרת, יש להשתקו, שמא יביא את הפאשיזם".

בישיבת לשכת צמרת העבודה, ביום ה' המשיח האחרון, שהתכנסה לדון בענייני שבועון המפלגה דל התפוצה, לא יכלה ראש-הממשלה שלא להתייחס למכתבה הגלוי של שולמית אלוני. היא עשתה זאת בצורה דמוקרטית למופת, שאין בה אפילו נימה של פאשיזם. "לא חשוב מה שהגברת אלוני חושבת עלי", אמרה גולדה, "הדיון איננו על עניינים של מה בכך".

מפלגות

הדולצה ויטה

של דולצ'ין

גח"ל כימעט התפוצץ. ויחד עימו — מכעס — מנהיג-חרות מנחם בגין. מאחורי גבו, כרתו שותפיו הליברליים הסכם עם שני פלגים קטנים — המרכז החופשי והרשימה הממלכתית — להקמת "גוש טכני" בקונגרס הציוני הכ"ה. לא בטוח אם היה בכך הפרת ההסכם בין שותפי גח"ל. אך אין ספק שהיתה בכך פרובוקציה גלויה כלפי בגין עצמו. כי שינאתו הלוהטת של בגין לשמואל תמיר, שניסה לפני חמש שנים לנעוץ סכין בגבו, ידועה לכל.

המקום השלישי. האיש שיום וביצע פרובוקציה זו הוא עסקן ליברלי ממושקף ובריאי-מדות, גיזבר הסוכנות אריה דולצ'ין.

דולצ'ין, שחי במכסיקו, בא במגע עם הציבור הישראלי רק כאשר נבחר להנהיג הלה הציונית והשתקע בארץ. אך מאז היתה עלייתו מהירה, כאשר הוקמה ממשלת הליכוד הלאומי, כבר היה די בכיר כדי לזכות כהונת שר בלי חיק מטעם הליברלים — השלישי בצמרת המפלגה. נראה כי לא בטח באריכות ימי הממד שלה, כי הוא דאג שמקומו בגיבורות ה"סוכנות לא ייתפס. כשפירק בגין את הליכוד הלאומי, על אפס ועל חמתם של דולצ'ין וחבריו, חזר דולצ'ין לכהונה הציונית. ה"11 הגואלים". אולם, כמומחה ציוני, ידע דולצ'ין שגם כהונה זו נתונה בסכנה. כי בגלל שינויי-הכוחות במחנה הציוני, עמדה מפלגתו הליברלית לרדת בקונגרס מן המקום השני למקום הרביעי — כפי שאכן קרה השבוע, עם היוודע תוצאות חלוקת המנדאטים האמריקאיים. כהונת הגיזבר מגיעה, לפי המסורת, לסיעה השנייה או השלישית בגודלה ב"קונגרס. כנציג הסיעה הרביעית, אין לדולצ'ין ציין כימעט סיכוי לחזור לכסא הגיזבר.